

Təhsil millətin gələcəyidir!

Heydər Əliyev
Heydər Əliyev

Azərbaycan
Respublikasının
Elm və Təhsil
Nazirliyinin
orqanı

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

8 dekabr 2023-cü il №47 (9055) | www.muallim.edu.az muallim@edu.gov.az

**XV qurultayın
əks-sədəsi**

Azərbaycan
müəllimləri
XVI
qurultayına
hazırlaşır

DÜNYA MƏKTƏBLİLƏRİ BAKIDA YARIŞIRLAR

Beynəlxalq STEAM Azərbaycan Festivalından reportaj

Dekabrın 4-də Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə Bakı Ekspo Mərkəzində SAF 2023 - Beynəlxalq STEAM Azərbaycan Festivalının açılış mərasimi keçirilib. Festivalın açılış mərasimində dövlət qurumlarının rəsmiləri, millət vəkilləri, ali məktəb rektorları, elmi-tədqiqat institutlarının direktorları, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Açılış mərasimində çıxış edən elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev üçüncü ildir ki, ənənəvi olaraq keçirilən festivalın təhsil sahəsində nüfuzlu, əhəmiyyətli bir tədbir olduğunu diqqətə çatdırıb. Nazir bildirib ki, Azərbaycanın bütün bölgələrini təmsil edən 800-dən, eləcə də xarici ölkələrdən gələn 150 nəfərdən artıq iştirakçı festivala qatılıb. Emin Əmrullayev vurğulayıb ki, STEAM layihəsi məktəblərdə dəyişməli olan məzmunun yeni innovativ təhsil nümunəsidir və 4 il ərzində 100 mindən artıq azərbaycanlı şagird bu tipli müasir təhsil məzmununa cəlb edilib.

Ardı səh. 2

“Festival xoş xatirələrlə yaddaşımıza yazılacaq”

SAF 2023 iştirakçılarının təəssüratları

“Uğurlu nəticə göstərməyə iddialıyıq”

Şəmkir rayonu Kimya-biologiya təmayüllü liseyini “Boat Racing” - “Gəmi yarışması” kateqoriyası üzrə təmsil edən “Xebec” komandasının mentoru Nəsim Həbibov Bakı Ali Neft Məktəbinin II kurs tələbəsidir: “Biz komandamızla ilk qayıq modelimizi qurduq və “Xebec” adlandırdıq. Düşünürük ki, gələcəkdə bu qayıq daha peşəkər səviyyəyə gətirib çıxaracağıq. Onu da qeyd etmək istərdim ki, bu layihənin ideya müəllifi və həyata keçirilməsində ən çox əməyi keçən şəxs komandamızın kapitanı Mətin Həbibovdur. Uğurlu nəticə göstərməyə iddialıyıq”.

“Uğur qazanacağıma çox ümid edirik”

Türkiyənin Adana şəhərindən SAF 2023-ə “Boat Racing” - “Gəmi yarışması” kateqoriyası üzrə qatılan “Alesta Rov” komandasının rəhbəri İsmail Akdaş: “Yarışmaya iki şagirdimlə qatılmışam. Layihəmiz su altında müxtəlif tapşırıqları yerinə yetirəcək qayıqın nümayişindən ibarətdir. Buna sualtı dron da deyə bilərik. Festival çox gözəl təşkil edilib. Festivalda çox izdihamlı bir ortam var və bu da rəqabəti daha da artırır. İlk təəssüratlarımız olduqca müsbətdir və uğur qazanacağıma çox ümid edirik”.

“Festivalın təşkilinə görə Azərbaycana təşəkkür edirəm”

Qazaxıstanı təmsil edən “1729-V Victorious” komandasının mentoru Eduard Kunayev: “Bizim komandamız yarışda V5 və VEX IQ robotları təqdim edir. Biz bu festivaldan sonra Sloveniyada, Türkiyədə, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində təşkil ediləcək yarışlara qatılacağıq. Bundan öncə komandamız Çində keçirilən müsabiqədə VEX IQ üzrə iştirak edərək 6-cı, bir ay qabaq isə V5 üzrə ABS-də keçirilən seçim çempionatında 18-ci yeri layiq görüldü. Möhtəşəm festivalın təşkilinə görə Azərbaycana təşəkkür edirəm”.

“Festivalda iştirak etdiyimə görə çox şadam”

Niderlandın Summa Kollecinin təmsil edən 19 yaşlı iştirakçı Niels Teuninenvan Manen tələbədir: “Bu festivala “H2 Grand Prix PRO” kateqoriyası üzrə qatılmışıq. Tələbə olaraq biz gələcəyin bərpa olunan enerji prinsipləri haqqında hərtərəfli araşdırma aparırıq və hidrogenlə işləyən avtomobillər dizayn etməkdə maraqlıyıq. Yaratdığımız yanacaq hüceyrəli RC avtomobillərini digər iştirakçıların məşinləri ilə yarışdıracağıq və bununla bərabər yarışımızdan böyük zövq alacağıq. Bu möhtəşəm festivalda iştirak etdiyimə görə çox şadam”.

DÜNYA MƏKTƏBLİLƏRİ BAKIDA YARIŞIRLAR

Beynəlxalq STEAM Azərbaycan Festivalından reportaj

Əvvəlki səh. 1

Elm və təhsil naziri qeyd edib ki, "2025-ci ildə yazılacaq yeni elm və təhsil standartlarında STEAM-in bəzi elementlərini milli kurikulumun hissəsinə çevirməyi düşünürük. Belə ki, yeni standartlarda 3D çap, robototexnikanın bəzi elementləri texno-

logiya fənninin məzmununa daxil olunacaq. Nazirin sözlərinə görə, XXI əsr bacarıqlarının tələblərinə uyğunlaşmaq üçün qarşıda duran məqsəd gələcək nəslin önəvi olaraq humanitar və ya texniki yönərlə bölünməklə deyil, hər tərəfli inkişafını təmin etməkdir. Emin Əmrullayev çıxışının sonunda festivalın təşkilində

əməyi olan hər kəsə təşəkkür edib, iştirakçılara uğurlar arzulayıb.

Sonra çıxış edən "STEAM Azərbaycan" layihəsinin rəhbəri İqrar Nəzərov layihə və festival barədə ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, STEAM layihəsi 2019-cu tədris ilindən başlayaraq ölkə üzrə 396 məktəb və 150 minə

yaxın şagirdi əhatə edir, məktəblərdə tətbiq olunan layihə ilə yanaşı Şuşa Məktəbinin nəzdindəki STEAM Mərkəzi də daxil olmaqla ümumilikdə 25 STEAM Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Vurğulanıb ki, 2026-cı ilə kimi layihə üzrə şagird sayının 280 minə çatdırılması nəzərdə tutulur.

İ.Nəzarov bildirib ki, İngiltərə, Norveç, Slovakiya, Bolqarıstan, Danimarka, Çex Respublikası, Türkiyə, Azərbaycan daxil olmaqla 8 ölkədən SAF 2023-ə 96 nəfərlik münisif heyəti qatılıb. Bu ilki festivalda 15 kateqoriya üzrə yarışların təşkil olunacağını qeyd edən layihə rəhbəri son da iştirakçıların 60 faizinin beynəlxalq qaydalara uyğun olaraq və 25 faizinin xüsusi kateqoriyalar üzrə mükafatlandırılacağını vurğulayıb.

Daha sonra aparıcı Leyla Quliyeva və Ağa Nadirovun təqdimatında davam

edən Beynəlxalq STEAM Azərbaycan Festivalının açılış mərasimində iştirakçı komandalar bir-bir səhnəyə dəvət olunub.

Dekabrın 5-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sosial-iqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi Xalid Əhədov, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi — Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsimov, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev, mədəniyyət naziri Adil Kərimli, müdafiə sənayesi naziri Vüqar Mustafayev Bakı Ekspo Mərkəzində olublar.

Prezidentinin köməkçisi — Hərbi-texniki təminat məsələləri şöbəsinin müdiri Andrey Sipilin, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov, səhiyyə naziri Teymur

Qonaqlar festival çərçivəsində keçirilən yarışların gedişatı ilə tanış olub, iştirakçılara uğurlar arzulayıblar.

Qeyd edək ki, dekabrın 8-dək davam edəcək STEAM Festivalının keçirilməsində

Festival çərçivəsində təşkil edilən "İnnovativ layihələr" sərgisi ilə yaxından tanış olan qonaqlara məlumat verilib ki, festivalın final mərhələsində 11 ölkəni təmsil edən 868 yerli, 159 xarici iştirakçı yarışır.

Festivalın üçüncü günündə Azərbaycan Respublikası

Musayev, Naxçıvan Muxtar Respublikası təhsil naziri vəzifələrinin icraçısı, nazir müavini Elxan Nəcəfov, Milli Məclisin İqtisadi Siyasət, Sənaye və Sahibkarlıq Komitəsinin sədri Tahir Mirkişili, SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf Bakı Ekspo Mərkəzini ziyarət ediblər.

məqsəd STEAM əsaslı tədrisin təşviqi, şagirdlər arasında XXI əsr bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, yaradıcı, rəqəmsal texnologiyaya biliciləri olan təhsilalanların müəyyənləşdirilməsi, innovasiyalar və rəqəmsallaşma üzrə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsindən ibarətdir.

"Festival xoş xatirələrlə yaddaşımıza yazılacaq"

"Uşaqlarımız robotları hərəkətə gətirir və idarə edirlər"

Bakı şəhəri 245 nömrəli tam orta məktəbin STEAM müəllimi Rəsmiyə Mehdiyeva: "Komandamızın adı "Happy Lego King"dir və 4 nəfər üzvü var. Onlar ibtidai sinif şagirdləridir və festivala "Master Peace" layihəsi ilə qatılıblar. Layihəmizin əsas mövzusu heyvanların qorunması və sağlamlıq imkanları məhdud insanların şəhərdə, parklarda rahat istirahət etməsi üçün yaradılan şəraitdir. Bu hərəkət edən lego robotu komanda üzvü Malik Mehdiyevə düzəldib və onun adı "Qoruyucu robot"dur. Uşaqlarımız robotları hərəkətə gətirir və idarə edirlər. Ümid edirəm, layihəmiz münsiflər heyəti tərəfindən yüksək qiymətləndiriləcək".

"Uşaqlarda texnologiyaya, alqoritmlənməyə maraq artır"

Brilliant Allahverdiyeva Elitar Gimnaziyasının komandasının rəhbəridir: "Mexatronika" kateqoriyası üzrə yarışan "Tandem" komandamız 8-ci sinif şagirdləri olan 2 iştirakçı ilə - Məryəm İsmayıl və Gültac Əliyeva ilə yarışa qoşulub. Finala CNC lazer kəsicisi aparatda hazırladığımız "Labyrinth" layihəsi ilə keçmişik. Festivalda qzlarımız öz Derbi maşınlarını hazırlayacaq və yarışdıracaqlar. Hansı daha sürətli getsə, o qazanmış olur. Festivalın təşkilatına görə əməyi keçən hər kəsə minnətdarıq. Festival uşaqlarda rəqəmsallaşmaya, müasir dövürün tələb etdiyi texnologiyaya, alqoritmlənməyə böyük maraq oyadır".

"Böyük ümidlərlə yarışa qatılmışıq"

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetini "Deep Dive" -

SAF 2023 iştirakçıların təəssüratları

"Sualtı dronlar/gəmi" kateqoriyası üzrə təmsil edən "Black Squad" komandasının kapitanı Əli Rəyev və komanda yoldaşları BA proqramları, "Robototexnika və mexatronika" ixtisasının III kurs tələbələridir: "Gördüyünüz dənizaltı dronumuzu idarə etmək üçün mühərriklərdən istifadə etmişik. Dronun içərisində kamera var və suyun altında olan metal parçalarını görüb götürmək üçün istifadə edilir. Dronun su keçirməzliyi üçün su filtrindən istifadə etmişik və boşluq olan hissələri bərkidən maye ilə bağlamışdıq. Həmçinin beləliklə elektronika dövrəmizi qorumaq oluruq. Gövdə hissəsini avtomatik Arximed qüvvəsi yaradan yüngül materialdan düzəltmişik. İstədiyimiz vaxt mühərrikləri idarə edərək dronumuzu batırıq və suyun altından çıxarıyıq. İki mühərrik irəli-geri hərəkət etmək, 4 mühərrik isə dronun suya dalıb sonra qalxması üçündür. Su altında stabilliyi qorumaq çox önəmli olduğuna görə modelimizdə bu məqama çox önəm vermişik. Böyük ümidlərlə, üzərində çox işləyərək yarışa qatılmışıq. Bu festival müxtəlif ideyaları reallaşdırmaq, həll yolları araşdırmaq üçün tələbələr arasında yeni əməkdaşlıqlara şərait yaradır".

"Belə layihələrin həyata keçirilməsi təhsil sahəsində böyük nailiyyətdir"

Bakı Avropa Liseyini "H2 Grand Prix PRO" kateqoriyası üzrə təmsil edən "Hot Boys" komandasının mentoru Nazim Babayev bizi iştirakçılarla tanış edir: "Komanda üzvlərimiz Hakim Əlizadə 10-cu,

Tamerlan Məmmədov isə 9-cu sinif şagirdləridir. Onlar özləri yığdıqları maşını yarışda təqdim edirlər. Ma-

şın su batareyaları ilə işləyir. Burada akkumulyator da var. Bu batareyaların digərlərindən fərqi ondadır

ki, adi batareyalarla maşın 10 dəqiqə gedə bilərsə, su batareyaları ilə 50 dəqiqəyə qədər vaxt ərzində çox böyük məsafə qət edə bilər. Həmçinin su batareyası maşına sürət və çeviklik verir, eyni zamanda təmiz enerji hesab edilir. Düşünürəm ki, belə layihələrin həyata keçirilməsi təhsil sahəsində böyük nailiyyətdir".

"Festivalın təşkilü üçün çox təşəkkür edirik"

Festivalda Türkiyənin Çanaqqala şəhərinin FMA Kollecinin təmsil edən "Castle Tech" komandasının mentoru Betül Belma Tural özlərini belə təqdim edir: "Bura gəlməzdən öncə komandamızla ilk turirəmizi İstanbulda gerçəkləşdirdik və böyük nailiyyət əldə etdik. Belə ki, uğurla iştirak edərək "Built Award" mükafatına layiq görüldük. Sonra isə Azərbaycana dəvət edildik. Artıq bu festivalda yarışmağa hazırlaşırıq və çox həyəcanlıyıq. "VEX IQ" kateqoriyası üzrə yarışa qatılmışıq. Uşaqlar robot dizayn etdilər və sonradan onu daha da təkmilləşdirərək 20 xal əldə etdilər. Burada da həmin xal gözəl bir şəkildə göstərə biləcəklərini düşünürəm. Belə gözəl festivalın təşkilü üçün çox təşəkkür edirik".

"Festival izdihamlılığı ilə məni heyrləndirir"

Özbəkistanın Daşkənd şəhərində yerləşən Al-Beruni Beynəlxalq Məktəbinin ABIS STEAM Akademiyasını təmsil edən Beqoya Bekmuratova təəssüratlarını bölüşür: "Bizim komandamızın mentoru Mirzo Murodilayevdir. Komandada 3 nəfərlik və

robot hazırlamışdıq. Uşaqlar hazırda tapşırıqların yerinə yetirilməsi üçün robotun kodlaşdırılması ilə məşğuldur. Komandamız "First LEGO League Explore" kateqoriyası üzrə yarışa qatılmışıq. Qızlarımızın hazırladığı layihə uşaqlar üçün fəal aylanca mərkəzidir. Gördüyünüz kimi, qızlar lego robotlar yarışa onları yarışa tam hazır vəziyyətə gətiriblər. Çox möhtəşəm bir festival keçirilir. Festivalda digər iştirakçıların layihələri ilə də tanış oluruq, çox maraqlı layihələr görürük".

"Çox maraqlı layihələr görürük"

Norveçdən festivala gələn "The Code Girls" komandasının mentoru Audun Andersen 3 məktəbli qızla təmsil olunduqlarını qeyd edir: "Biz "First LEGO League Explore" kateqoriyası üzrə yarışa qatılmışıq. Qızlarımızın hazırladığı layihə uşaqlar üçün fəal aylanca mərkəzidir. Gördüyünüz kimi, qızlar lego robotlar yarışa onları yarışa tam hazır vəziyyətə gətiriblər. Çox möhtəşəm bir festival keçirilir. Festivalda digər iştirakçıların layihələri ilə də tanış oluruq, çox maraqlı layihələr görürük".

"Festival həyatımıza yeni rəng qatacaq"

Çexiya Respublikasını təmsil edən "HC Verra racing team 44" komandasının üzvü Adele Hrbek "H2 Grand Prix PRO" kateqoriyası üzrə qatıldığını və hidrogenlə işləyən RC avtomobilləri layihələndirdiklərini deyir: "Gələcəkdə bu avtomobillərin kütləvi istehsalında çox maraqlıyıq. Festival heyrtəmizdir, insanlar çox qonaqpərvər və mehribandırlar. Düşünürəm ki, bu festival bizim həyatımıza yeni bir rəng qatacaq və çox xoş xatirələrlə yaddaşımıza yazılacaq".

Lamiyə ƏLİMƏRDANOVA